

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 33. europaudvalgsmøde

Mødedato: fredag den 24. maj 2024

Tidspunkt: kl. 08.30

Sted: vær. 2-133

Dagsorden

Den 23. maj 2024

- L 1. Politisk drøftelse og evt. afgivelse af betænkning over følgende beslutningsforslag
 - a) B 114 (om indførelse af et velfærdsforbehold) (DF)
B 114 – Bilag 3 (udkast til betænkning)
 - b) B 122 (om at undersøge EU-rettens overholdelse af grundloven) (DF)
B 122 – Bilag 3 (udkast til betænkning)
 - c) B 123 (om at nedlægge veto mod optagelse af nye EU-lande, der ikke lever op til Københavnskriterierne) (DF)
B 123 – Bilag 3 (udkast til betænkning)
 - d) B 124 (om at nedlægge veto mod eller afholde folkeafstemning forud for enhver overdragelse af yderligere magt til Den Europæiske Union) (DF)
B 124 – Bilag 3 (udkast til betænkning)
 - e) B 150 (om afvikling af EU's rejsecirkus) (EL)
B 150 – Bilag 3 (udkast til betænkning)
- L 2. Godkendelse af rejserapport fra Europaudvalget og Udlændinge- og Integrationsudvalgets rejse til Italien 21. – 24. april 2024
EUU alm. del (20231) – Bilag 530 (udkast til rejserapport)
- L 3. Orientering om den parlamentariske dimension af dansk EU-formandskab 2025
- L 4. Meddelelser fra formanden

5. Rådsmøde nr. 4027 (landbrug og fiskeri) den 27. maj 2024
Forelæggelse ved ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri
Rådsmøde 4027 – landbrug og fiskeri – Bilag 1 (samlenotat)
EUU alm. del (20231) – Bilag 535 (kommenteret dagsorden)
6. Rådsmøde nr. 4029 (transport, telekommunikation og energi – energidelen) den 30. maj 2024
Forelæggelse ved klima-, energi- og forsyningsministeren
Rådsmøde 4029 – transport, tele og energi – Bilag 1 (samlenotat)
EUU alm. del (20231) – Bilag 535 (kommenteret dagsorden)
- L 7. Eventuelt

Der vedlægges foreløbige oversigter over de under punkterne 5 og 6 nævnte møder.

Praktiske oplysninger:

Hvor intet andet er angivet, afholdes Europaudvalgets ordinære møder for åbne døre. Tilmelding for tilhørere skal ske *senest kl. 12.00 dagen inden mødet* ved Europaudvalgets sekretariat (europaudvalget@ft.dk; tlf. +45 33 37 36 10). Der vil være pladsbegrænsning.

Anvendte forkortelser:

FO =Forhandlingsoplæg
L =Lukket behandling

Rådsmøde nr. 4027 (landbrug og fiskeri) den 27. maj 2024

1. Markedssituationen for landbrugsvarer
 - *Orientering fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*
EUU alm. del (20231) – Bilag 480 (udvalgsmødereferat side 5, senest behandlet i EUU 22/3-24)
2. Behov for svar på de aktuelle udfordringer i landbrugssektoren
 - *Udveksling af synspunkter*
EUU alm. del (20231) – Bilag 525 (udvalgsmødereferat side 19, senest behandlet i EUU 26/4-24)
EUU alm. del (20231) – Bilag 480 (udvalgsmødereferat side 4 og 9 FO, senest behandlet 22/3-24 og forhandlingsoplæg vedr. den fælles landbrugspolitik forelagt 22/3-24)
3. Kommissionens forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2024/257 om fastsættelse for 2024, 2025 og 2026 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande gældende for EU-farvande og for EU-fiskerfartøjer i visse andre farvande og om ændring af forordning (EU) 2023/194
 - *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 27. maj 2024, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde*
KOM (2024) 0213
EUU alm. del (20231) – Bilag 183 (udvalgsmødereferat side 5 FO, forhandlingsoplæg vedr. det oprindelige forslag forelagt 17/11-23)
4. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om produktion og markedsføring af forstligt formeringsmateriale, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/2031 og (EU) 2017/625 og om ophævelse af Rådets direktiv 1999/105/EF (Forordning om forstligt formeringsmateriale)
 - *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. maj 2024, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde*
KOM (2023) 0415
5. Eventuelt
6. Siden sidst

Alle dagsordenspunkterne hører under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris ressort.

Rådsmøde nr. 4029 (transport, telekommunikation og energi – energidelen) den 30. maj 2024

1. Rådskonklusioner om fremme af bæredygtig elinfrastruktur
– *Vedtagelse*
KOM (2023) 0757
2. REPowerEU-meddelelsen – vejen frem
– *Politisk drøftelse*
KOM (2022) 0230
3. Status for den europæiske grønne pagt
– *Politisk drøftelse*
KOM (2019) 0640, KOM (2024) 0196
4. Eventuelt
5. Siden sidst

Alle dagsordenspunkterne hører under Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets ressort.

Europaudvalget

Referat af 33. europaudvalgsmøde

Dato: fredag den 24. maj 2024

Tidspunkt: kl. 08.30

Sted: vær. 2-133

Til stede: Niels Flemming Hansen (KF) formand, Tanja Larsson (S), Kim Valentin (V), Karin Liltorp (M), Jens Henrik Thulesen Dahl (DD), Søren Søndergaard (EL) og Theresa Scavenius (UFG).

Desuden deltog: Minister for fødevarer, landbrug og fiskeri Jacob Jensen og klima-, energi- og forsyningsminister Lars Aagaard.

Søren Søndergaard fungerede som formand under hele mødet.

L Punkt 1. Politisk drøftelse og evt. afgivelse af betænkning over følgende beslutningsforslag

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

a) B 114 (om indførelse af et velfærdsforbehold) (DF)

B 114 – Bilag 3 (udkast til betænkning)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

b) B 122 (om at undersøge EU-rettens overholdelse af grundloven) (DF)

B 122 – Bilag 3 (udkast til betænkning)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

c) B 123 (om at nedlægge veto mod optagelse af nye EU-lande, der ikke lever op til Københavnskriterierne) (DF)

B 123 – Bilag 3 (udkast til betænkning)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

d) B 124 (om at nedlægge veto mod eller afholde folkeafstemning forud for enhver overdragelse af yderligere magt til Den Europæiske Union) (DF)

B 124 – Bilag 3 (udkast til betænkning)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

e) B 150 (om afvikling af EU's rejsecirkus) (EL)

B 150 – Bilag 3 (udkast til betænkning)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

- L Punkt 2. Godkendelse af rejserapport fra Europaudvalget og Udlændinge- og Integrationsudvalgets rejse til Italien 21. – 24. april 2024**
EUV alm. del (20231) – Bilag 530 (udkast til rejserapport)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

L Punkt 3. Orientering om den parlamentariske dimension af dansk EU-formandskab 2025

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

L Punkt 4. Meddelelser fra formanden

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

Punkt 5. Rådsmøde nr. 4027 (landbrug og fiskeri) den 27. maj 2024

Rådsmøde 4027 – landbrug og fiskeri – Bilag 1 (samlenotat)

EUU alm. del (20231) – Bilag 535 (kommenteret dagsorden)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Jeg forelægger alle punkter til orientering.

1. Markedssituationen for landbrugsvarer

– *Orientering fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*

EUU alm. del (20231) – Bilag 480 (udvalgsmødereferat side 5, senest behandlet i EUU 22/3-24)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Det er et tilbagevendende punkt, som senest blev drøftet i marts 2024.

Markedssituationen er inde i en relativt stabil periode. Det er godt nyt, både for den globale fødevarerforsyningssikkerhed og for landbruget.

Det er også positivt, at EU's handelsliberalisering over for Ukraine er blevet forlænget med endnu et år.

Regeringen ser frem til, at Kommissionens forslag om at hæve tolden markant på importeret korn fra Rusland og Belarus også vedtages snart.

Theresa Scavenius (UFG): Situationen i Ukraine har medført konflikter hen over grænserne, og Ukraine har anlagt en sag mod EU i WTO (Verdenshandelsorganisationen), som giver en handelskrigs lignende situation. Vi gør meget for Ukraine, men omvendt har det mange negative konsekvenser, og hvis vi tilsvarende gør noget for Polen og andre lande, ser Ukraine det som en konflikt. Det er potentielt problematisk for os. Skal vi være bekymrede for det?

Ministeren sagde, at markedssituationen er ret stabil, men i samlenotatet står der, at der har været en ret stor reduktion i Danmarks eksport af oksekød. Det er reduceret med næsten 10 pct., og værdien svarer til 20 pct. Noget af det handler om fugleinfluenza. Kan ministeren kommentere på det?

Der er en diskussion om, hvorvidt de lempelser, der allerede er vedtaget, er nok, eller om der skal vedtages yderligere lempelser for at komme landbruget og fødevarerindustrien endnu mere i møde. Jeg kan forstå, at ministeren vil bringe regelforenkling på banen (*se råds mødepunkt 5*), og det dækker over ret voldsomme tiltag, hvor man lempes på miljøpolitikken. Landbrug & Fødevarer opfordrer i høringssvaret til, at de 1,6 mia. kr. i det tidligere landdistriktsprogram kan indgå fleksibelt, så de også kan bruges på tiltag, der ikke er så grønne. Hvad er ministerens holdning til det? Jeg er grundlæggende meget politisk uenig i den retning og den måde, man løser landbrugets udfordringer på lige nu.

Vi har tit snakket om spejlbestemmelser, som vel stadig er en del af diskussionen. Jeg vil igen opfordre ministeren [*lydudfald*] det ved jeg godt, ministeren ikke gør.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Vi har drøftet emnet mange gange, og jeg håber, det er relativt tydeligt, hvordan regeringen ser på det: Vi skal gøre, hvad vi kan for at understøtte Ukraine, herunder deres eksportmuligheder af forskellige fødevarerprodukter, ikke mindst korn. Det er rigtigt, at der stadig væk er udfordringer med nogle af nabolandene, ikke mindst Polen. Det har der været forskellige grunde til, og det har Kommissionen forsøgt at løse med forskellige målrettede indsatser såsom støtteordninger til nogle af landmændene, som jo er særlig hårdt ramt af, at noget af kornet fra Ukraine ikke [lyddufald] tredje verdensmarkeder, typisk Mellemøsten og Afrika, men hvor det i gåseøjne er landet på det polske lokalk marked.

Vi følger det tæt og er opmærksomme på, hvordan man på den ene side sikrer Ukraine og understøtter dem med det, vi nu kan, men at det på den anden side ikke skaber en intern EU-konflikt, herunder bl.a. med nabolande som Polen. Den langsigtede linje er at understøtte med korridorer for at sikre, at kornet kommer ud, og dermed understøtte økonomien i Ukraine, men at vi samtidig løser særlige situationer i EU, uden at det underløber de generelle principper om, at vi ikke skal indføre nationale støtteordninger med statsstøtte m.v. Det har vi også diskuteret i forbindelse med Kommissionspakkerne.

NOT Jeg kan ikke på stående fod sige, om der er en direkte sammenhæng mellem faldet i eksport af oksekød og fugleinfluenza. Jeg kan sige, at vi er opmærksomme på fugleinfluenzahåndtering. De klare retningslinjer bliver strammet op i takt med den højere risiko for fugleinfluenza, der har været hen over vinteren og ikke mindst hen over foråret, så vi kan tilpasse kontrolniveau og indsatsniveau for at sikre, at det ikke bliver spredt mere, end hvad godt er. Jeg kan give et skriftligt svar på sammenhængen mellem oksekødseksport og fugleinfluenza.

Theresa Scavenius spørger til lempelserne. Jeg vil hellere kalde det en mere fleksibel tilgang. Det er vigtigt at understrege, at det for regeringen ikke handler om tilbageskridt – vi lemper ikke på kravene til at levere på både klima og miljø. Det handler om, at vi får en mere fleksibel tilgang til, hvordan vi får leveret på de krav. Theresa Scavenius spørger også til landområdesprogrammidlerne. Der er og har været en udfordring med, at de penge, vi ikke kan hjemtage, er afsat i en periode, hvor reglerne var anderledes end nu. Det vil sige, at man definerer »grønt« anderledes end for den nuværende periode. Jeg er frustreret over, at vi ikke kan få pengene ud at arbejde i tilstrækkelig grad på det, vi i dag kender som grønne ordninger, fordi de ordninger ikke var defineret som grønne, dengang pengene blev afsat. Jeg hører, at Landbrug & Fødevarer og mange andre – givetvis også spørgeren – også er frustrerede over det. Ikke desto mindre har vi arbejdet en del med det. Bl.a. indfører vi en ny ordning for permanent ekstensivering, som vi forventer at kunne hjemtage 3 mio. kr. til. Udfordringen er, at midlerne skal være brugt inden udgangen af 2025.

Theresa Scavenius (UFG): Med hensyn til fugleinfluenza: Der står i samlenotatet, at der bliver lukket for eksport på grund af bl.a. fugleinfluenza. Nogle lande tager det måske mere seriøst, end vi gør. Jeg ser frem til at læse det skriftlige svar.

Med hensyn til forenklinger og fleksibilitet: Det handler om, hvordan man ser det. Jeg ser virkelig, at der bliver lempet på miljøpolitikken. Det lyder til, at ministeren har bestemte metoder til at nå frem til klima- og miljøpolitik og mener, at de metoder bl.a. gennem regelforenkling kan føre til det. Jeg

mener ikke, at der er fagligt belæg for, at den lempelse vil føre til de resultater. Det er både en faglig og en politisk uenighed.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Vi følger gerne op på fugleinfluenza. Tredjelande lukker for eksport, og Fødevarestyrelsen arbejder på at få genåbnet eksporten til de lande.

Jeg noterer det sidste som en politisk kommentar. Det er helt fair. For at understrege min pointe igen: Jeg har intet ønske eller mål om at lempe på miljø- og klimakravene – tværtimod. Der er rigeligt brug for, at vi lever op til de krav, men det er bedre, at vi har fleksibilitet til at nå derhen.

2. Behov for svar på de aktuelle udfordringer i landbrugssektoren

– Udveksling af synspunkter

EUU alm. del (20231) – Bilag 525 (udvalgsmødereferat side 19, senest behandlet i EUU 26/4-24)

EUU alm. del (20231) – Bilag 480 (udvalgsmødereferat side 4 og 9 FO, senest behandlet 22/3-24 og forhandlingsoplæg vedr. den fælles landbrugspolitik forelagt 22/3-24)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Kommissionen vil give en opdatering på sit arbejde med forenkling og derudover om arbejdet med at styrke landmændenes position i fødevarerækeden. Endelig giver Kommissionen en status på den større fleksibilitet ved brug af national støtte.

Formandskabet lægger desuden op til en drøftelse om krisestyring i landbruget. Som et indspil til den næste Kommission arbejder formandskabet på at få vedtaget rådskonklusioner om fremtidens landbrug ved rådsmødet i juni 2024.

Fra dansk side ser vi fortsat ikke behov for lempeligere regler for national støtte eller for yderligere regulering af markedet for landbrugsvarer.

Vi mener stadig, at fokus bør være på arbejdet med forenkling, og at vi skal bevare det langsigtede perspektiv – både i forhold til markedsorientering i landbrugssektoren og ikke mindst ved at fortsætte den grønne omstilling.

Det er også den linje, vi forfølger i forhandlingerne om rådskonklusioner om fremtidens landbrug, selv om mange medlemslande desværre hellere ser en mindre ambitiøs tilgang end den danske.

Når det kommer til krisestyring, er forebyggelse efter vores mening den bedste vej frem, ikke mindst ved at gøre landbruget modstandsdygtigt over for klimaforandringerne.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

3. Kommissionens forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2024/257 om fastsættelse for 2024, 2025 og 2026 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande gældende for EU-farvande og for EU-fiskerfartøjer i visse andre farvande og om ændring af forordning (EU) 2023/194

– *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 27. maj 2024, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde*

KOM (2024) 0213

EUU alm. del (20231) – Bilag 183 (udvalgsmødereferat side 5 FO, forhandlingsoplæg vedr. det oprindelige forslag forelagt 17/11-23)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Punktet handler om fiskerimuligheder for brisling i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat fra den 1. juli 2024 til 30. juni 2025. Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Bestanden for brisling i Skagerrak og Kattegat er fælles forvaltet med Norge, mens bestanden i Nordsøen er fælles forvaltet med UK.

Rådgivningen for i år er desværre meget negativ. Der er nærmest tale om en halvering i forhold til sidste år. Det forventes, at kvotefastsættelsen vil følge den videnskabelige rådgivning. Det støtter regeringen.

Regeringen mener desuden, at det ligesom tidligere år skal være muligt at fiske kvoten for Skagerrak og Kattegat i Nordsøen.

Theresa Scavenius (UFG): Der står i samlenotatet, at fangsten af brisling ifølge den videnskabelige rådgivning skal reduceres med 48 pct. Det er en ret voldsom reduktion. Regeringen arbejder for at ændre datoerne og give fleksibilitet. Kan ministeren uddybe den holdning? Fagligt set er der kæmpestore udfordringer, og vi skal reducere kraftigt. 48 pct. er en halvering. Samtidig virker det til, at regeringen ikke helt tager problematikken alvorligt og netop arbejder for fleksibilitet. Det virker til, at datoændringerne kan medføre, at man alligevel kan fiske.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Det er vores tilgang, at vi følger [*lydudfald*] omkring 50 pct. i nedgang på arten, men vi har fortsat den linje, at der skal være fleksibilitet, i forhold til hvor fangsten kan foregå. Vi tager afsæt i den biologiske rådgivning, når vi forhandler med vores samarbejdspartnere, i dette tilfælde henholdsvis Norge og UK.

Niels Flemming Hansen (KF): Vil tobisfiskeri blive diskuteret med briterne? Hvor langt er vi i den diskussion?

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Status er, at vi har fået opbakning fra Kommissionen til at gå i dialog med briterne om den situation. Dialogen pågår, og fra dansk side følger vi det meget tæt. Jeg er tilfreds med, at Kommissionen har taget det op, både i solidaritet med Danmark som medlemsland, men lige så meget på grund af det principielle. Man indgår aftaler efter brexit, og man forventer, at samarbejdspartneren – i dette tilfælde UK – lever op til det. Udvalget vil blive orienteret, når der sker nyt i sagen.

4. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om produktion og markedsføring af forstligt formeringsmateriale, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/2031 og (EU) 2017/625 og om ophævelse af Rådets direktiv 1999/105/EF (Forordning om forstligt formeringsmateriale)

– *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. maj 2024, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde*

KOM (2023) 0415

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Punktet handler om Kommissionens forslag om skovformeringsmateriale – dvs. frø til skovsektoren.

Forslaget er ikke på dagsordenen for rådsmødet, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde. Regeringen støtter forslaget, da der er brug for en opdatering af lovgivningen på området. Derudover vil jeg henvise til samlenotatet.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

5. Eventuelt

Regelforenkling og innovationsvenlig regulering af fødevarer- og landbrugssektoren

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Jeg vil rejse et punkt om regelforenkling og innovationsvenlig regulering af fødevarer- og landbrugssektoren. Det er en opfølgning på drøftelsen om regelforenkling, som jeg rejste på rådsmødet for landbrug og fiskeri i september 2023. Denne gang er fokus især på biosolutions.

Der er i regeringens optik brug for en mere innovationsvenlig regulering i EU, som både kan gøre fødevarer- og landbrugssektoren mere effektiv og bæredygtig, samtidig med at vi fastholder et højt beskyttelsesniveau.

Drøftelsen er særdeles relevant i lyset af Kommissionens meddelelse om bioteknologi fra marts 2024.

Niels Flemming Hansen (KF): Det handler vel også om, at vi skal have det skåret ud af kemikalielovgivningen. Har ministeren nogen kommentarer til det?

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Der er mange forskellige elementer, man kan gribe fat i. På mødet i september 2023 bragte vi emnet om generel regelforenkling på bane, og det var der enorm opbakning til. Det er måske også nemmere at bakke op om noget, der ikke var så voldsomt konkret. Dette er en kende mere konkret, for vi kan se ud fra både et dansk og europæisk perspektiv, at der er enorme muligheder for os som fødevarerproducerende region i at få en effektivitets- og bæredygtighedsretning. Det er rigtig ærgerligt, at vi ikke har opdateret lovgivningen på EU-plan, og det spænder ben for nogle af de ting, som gør, at investeringerne og dermed også mulighederne flytter andre steder hen, ikke mindst til den anden side af Atlanterhavet. Derfor bringer vi fra dansk side dette punkt op.

Om man løser det ved at tage det ud af kemikaliedirektivet, eller om man tilpasser det eller laver en undtagelse, skal jeg ikke kunne sige. Det er ikke så afgørende for mig. Det kunne godt være en vej at gå, men det vigtigste er at få lovgivningen på EU-plan løsnet op, så vi kan få bragt løsningerne i spil, både af hensyn til effektiviteten og bæredygtighedsmuligheden i at bruge nogle af disse nye teknologier.

6. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 6. Rådsmøde nr. 4029 (transport, telekommunikation og energi – energidelen) den 30. maj 2024

Rådsmøde 4029 – transport, tele og energi – Bilag 1 (samlenotat)
EUU alm. del (20231) – Bilag 535 (kommenteret dagsorden)

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): Alle sager forelægges til orientering.

1. Rådskonklusioner om fremme af bæredygtig elinfrastruktur

– *Vedtagelse*

KOM (2023) 0757

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): Europæisk elinfrastruktur er en prioriteret sag under det belgiske EU-formandskab. Det har Danmark støttet. Formandskabet ønsker at få vedtaget rådskonklusioner om emnet. Hensigten er at få sat politisk fokus på flere af de elementer, som det er nødvendigt at adressere fremadrettet.

Konklusionsudkastet understreger bl.a. vigtigheden af koordination og øget planlægning på tværs af medlemsstater, særlig hvis der skal opnås et integreret og forbundet europæisk elnet, som kan bidrage til EU's energi- og klimamål.

Der peges på en række vigtige temaer i konklusionerne. Det drejer sig om investeringer i energiinfrastruktur, behovet for hurtigere tilladelsesprocesser, energisikkerhed, omkostningsdeling og sektorkobling.

Regeringen er enig i, at der er behov for at sætte særligt fokus på udbygning af energiinfrastruktur i Europa. Det er nødvendigt for at opnå et integreret og fælleseuropæisk elmarked, der er fri for fossile brændsler, og for at sikre EU's forsyningssikkerhed og energiuafhængighed fremadrettet.

Indsatsen kræver dog, at medlemsstaterne samarbejder på tværs – også i regionale fora. Samarbejde er med til at sikre en hurtigere udbygning, den nødvendige kobling mellem sektorer og ikke mindst en fair fordeling af både fordele og omkostninger ved projekter, der har fælleseuropæisk merværdi. Dvs. den type projekter, hvor det ikke kun er producentlandet, der forbruger strømmen, men hvor strømmen også produceres til gavn for resten af Europa.

Regeringen arbejder især for, at rådskonklusionerne reflekterer et stærkt fokus på behovet for en balanceret fordeling af omkostninger og fordele. Denne indsats ligger fint i tråd med de prioriteter, vi arbejder med i forbindelse med det danske formandskab i Nordsøsamrådet.

Omkostningsdeling i forhold til energiprojekter står højt på denne dagsorden.

Regeringen kan på baggrund heraf støtte rådskonklusionerne.

Theresa Scavenius (UFG): Der står i grund- og nærhedsnotatet, at elforbruget i EU forventes at stige med 60 pct. inden 2030. Derfor er der tilsvarende brug for en kæmpe kapacitetsøgning frem til 2030. Vi er i gang med den grønne omstilling, og meget af det kommer til at øge elforbruget. Det er en svær øvelse. Kapacitetsbehovet er stort i Europa. Har vi overblik over Danmarks investeringsbehov i kroner og ører samt behovet for kapacitetsudbygning? Hvor langt er vi i forhold

til at bidrage til det her? Jeg ved, der er nye havvindmølleprojekter, men de er ikke færdigbygget inden 2030.

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): Udgangspunktet for europæere og mennesker i det hele taget er, at de lever gode liv, hvis de kan høste energiens glæder. Når vi skal udfase fossil energi, skal vi derfor erstatte det med noget andet, som i høj grad bliver el. Derfor er det en del af både 2030- og 2040-målet, at der skal ske en kraftig acceleration af Europas elproduktionskapacitet. Der spiller sol og vind på land og vind på havet en særdeles stor rolle. Vi har fra dansk side prioriteret at gå efter formandskabet for Nordsøsamrådet, fordi Nordsøen rummer et meget stort potentiale for udbygning af havvind.

Det gode ved det belgiske formandskabs prioritet er, at de har sat udbygning af VE (vedvarende energi) – og særlig havvind – på dagsordenen til diskussion for at kigge på barrierer. En af udfordringerne er, at vi bevæger os op i en skala, hvor det er svært at håndtere inden for en enkelt nations rammer, endside i samarbejde mellem to nationer. Når vi bygger store VE-produktionsanlæg på havet, vil der typisk lægges et kabel til i hvert fald to landes energimarkeder, nogle steder potentielt til flere. Gevinsterne ved den grønne strøm spreder sig ud på flere lande, men omkostningerne fordeler sig ikke på samme måde som gevinsterne. Det vil sige, at der opstår et behov for at finde europæiske løsninger på, at lande, som har arealet – f.eks. Danmark – ikke kan bære alle de finansielle omkostninger og risici. Det har været det belgiske formandskabs ene store fokus, og det er rigtig godt.

Man skal være jubeloptimist for at påstå, at der ikke er udfordringer med at få accelereret og fordelt omkostningerne på tværs af de europæiske lande. Derfor har vi fra dansk side arbejdet for at få tydeliggjort problemstillingen, og i næste fase, når der er kommet en ny Kommission, skal vi arbejde med, hvilket løsningsbatteri vi kigger på, herunder kan der være øget fællesskabsfinansiering, der tilgår projekterne, fordi det er en måde at balancere omkostninger og risici.

Det er i stigende omfang tydeligt, at der er energiproduktionspotentiale i Nordsøen, Nordsverige og store dele af Spanien, men behovene er trukket ind i de industrielle centre i EU med et stort energiforbrug. Store energimængder skal dermed flyttes over store afstande, og det kræver en ekstremt stor investering i infrastruktur. Derfor er det godt, at formandskabet har sat fokus på det, og hele indsatsen går ud på at sørge for, at rådskonklusionerne udgør et indspil til en ny Kommissions arbejdsprogram.

Det er meget store investeringer, men vi skal alle sammen huske på, at det ledsages af et mindre behov for investeringer i noget andet, f.eks. den fossile infrastruktur.

Den seneste fremskrivning viser, at vi i 2030 producerer mere grøn strøm i Danmark, end vi forbruger. Tilsvarende vil vi også producere mere biogas end gasforbruget i Danmark. Isoleret set ligger Danmark fint i forhold til at kunne producere vores eget forbrug, men vi har en ambition om at være bidragsyder til EU's omstilling, så vores ambitioner skal ikke stoppe med det. Det er rigtig, som Theresa Scavenius peger på, at når offshoreprojekterne, der er i udbud nu, lægges oveni, vil det give et løft i den danske elproduktion efter 2030. Afhængigt af udviklingen af det danske elforbrug vil det løft gå til eksport.

Det danske elforbrug udvikler sig bl.a., fordi grøn brint er en af de store ubekendte i forhold

til det fremskrevne elforbrug. Kommer der hul på grøn brint, som så igen skal eksporteres til Tyskland, kan det danske elforbrug isoleret set blive højere, men det går til eksport af et grønt energiprodukt til EU.

Theresa Scavenius (UFG): Hele miseren handler om brint. Sluger det al den grønne energi? Ministeren kommenterer fint på det, nemlig at det er ret usikkert, og vi har tilsyneladende ikke regnet det ind i fremskrivningerne, som jeg kan forstå det. Hvis de er, må det gerne blive oversendt.

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): Usikkerheden for brint skyldes, at europæisk industri og de produkter, europæisk industri producerer til mennesker, har behov for eksisterende brint i dag. Det gælder i stålindustrien, den kemiske industri, gødningsindustrien osv. Den brint kommer i dag fra fossil energi, og det kan den ikke blive ved med – den skal være grøn. Tyskland har en ambition om, at deres industri skal skifte fra sort brint til grøn brint. Der er en diskussion om, hvad der er grønt. Der er noget, vi kalder lyserød, som gælder for a-kraft, noget kommer fra CCS (fangst og lagring af CO₂), naturgas og vi arbejder for også at inkludere brint, der kommer fra VE. Hvis den tyske strategi om omstilling af deres industris brintforbrug lykkes, bliver Tyskland dybt afhængig af import af grøn brint. Det er usikkert, om Tyskland lykkes med den strategi. I så fald har Nordsøen potentiale til at producere rigtig meget af den grønne strøm, som skal gå dertil. Det vil selvfølgelig også sætte sig i elpriserne.

Theresa Scavenius bruger formuleringen, at brint sluger al den grønne energi. Sådan kan man vælge at se på det, men jeg ser på det på en anden måde, nemlig at den grønne brint qua den potentielle efterspørgsel kan give værdi til den vedvarende energi. Det vil sige, at det vil være med til at bringe os i en situation, hvor efterspørgslen kan være med til at trække udbuddet af grøn strøm. Jeg ser det mere som et partnerskab.

Theresa Scavenius (UFG): Jeg forstår godt, at det giver værdi, for så har havprojekterne endnu højere værdi, men så har vi behov for endnu større kapacitetsøgning, hvis vi også skal omstille transport og energi nationalt.

2. REPowerEU-meddelelsen – vejen frem

– Politisk drøftelse

KOM (2022) 0230

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): Formandskabet har planlagt en politisk drøftelse af den nuværende Kommissions 5-årige grønne strategi (den europæiske grønne pagt) og Kommissionens krisestrategi på energiområdet (REPowerEU).

Ud over at drøftelserne har fokus på energiområdet og de energiinitiativer, der allerede er fremsat og vedtaget, vil drøftelsen også fokusere på, hvilke tiltag der er behov for fremadrettet.

Regeringen vil bl.a. benytte disse to drøftelser til at fremhæve behovet for, at EU vedbliver med at føre en ambitiøs energi- og klimapolitik. Det første skridt er fastsættelsen af et ambitiøst 2040-klimamål. Dernæst skal vi have udmøntet målet i konkret lovgivning, der sikrer, at vi på europæisk plan opfylder dette mål.

Den fortsatte indsats med at dekarbonisere energisektoren spiller en væsentlig rolle i forhold til at opfylde et ambitiøst klimamål.

Theresa Scavenius (UFG): Jeg synes, det er rigtig ærgerligt, at vi i Danmark ikke benytter midlerne fra REPowerEU til reel udfasning.

3. Status for den europæiske grønne pagt

– Politisk drøftelse

KOM (2019) 0640, KOM (2024) 0196

Se ministerens forelæggelse under rådsmødepunkt 2.

Theresa Scavenius (UFG): Den europæiske grønne pagt blev fremlagt i 2019. Man har altså længe haft ambitionen om en afkobling og en mere ressourcebæredygtig måde at skabe konkurrenceevne på, men nu er vi i gang med at tilbagerulle mange af initiativerne, bl.a. på grund af landbrugskonflikter. Kan ministeren kommentere politisk på, hvad stemningen er i EU, både før og efter europaparlamentsvalget? Kommer vi slet ikke i mål med pagten?

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard): Målet for Fit for 55-pakken – som udløber af den grønne pagt – er en reduktion på 55 pct. inden 2030. Kommissionen har vurderet, at vi når 57 pct., hvis pakken implementeres rettidigt i medlemsstaterne. Så med den vedtagne lovgivning er vi godt på vej til 2030.

Theresa Scavenius peger på usikkerheden om, hvad der følger nu. Hvad sker der efter et europaparlamentsvalg? Der er ingen grund til at lægge skjul på, at ikke alle EU-lande er begunstige af den historisk brede opbakning til klimapolitikken, som der er i Danmark. Situationen på landbrugsområdet handler ikke kun om klimakrav, men også om krav i forhold til kvælstoffer, pesticider osv. Men man skal være blind for ikke at kunne se, at der er risiko for, at der i en del europæiske lande vil være modstand mod fælleseuropæisk klimaregulering. Det er svært

at sige, hvor alvorligt det er, før valget er gennemført. Situationen i de europæiske lande er ret forskellig. F.eks. i Italien går Giorgia Melonis parti, Fratelli d'Italia, frem, men det modsvares af, at Lega går kraftigt tilbage. Så nogle steder kan det, der på overfladen synes som et kraftigt skred mod klimaskeptiske partier, være et broget billede på tværs. Men den samlede bevægelse tyder på, at den klimakritiske stemme i Parlamentet bliver stærkere. Men det afhænger også af, hvordan de store partigrupper kommer til at agere. Der er en kamp, der skal kæmpes, og den er ikke overstået endnu.

Theresa Scavenius (UFG): Jeg er personligt meget skeptisk. Når vi i Danmark ikke engang kan finde ud af udfasning og omstilling af transport og landbrug, så forventer jeg ikke så meget af andre lande heller. Men EU har været et fyrtårn og har trukket i en retning, så nu må vi se.

4. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

5. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.